

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. 2540. "Baudrillard : ทฤษฎีการบริโภคเชิงสัญลักษณ์" ใน การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ : แนวคิดและตัวอย่างวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนส่งเสริมการวิจัย
- ไกรยุทธ ธีรตยาสินันท์. 2533. แก่นสารของเศรษฐศาสตร์. โรงแห่งพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จันทน์ เจริญศรี. 2545. โพสต์โมเดิร์นกับสังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. วิชา
- จันทรเพ็ญ โภคชัยพัฒน์. 2535. การสร้างสัญลักษณ์ผ่านโฆษณาทางสื่อมวลชนเพื่อกำหนดสถานภาพของสินค้า : กรณีศึกษาเครื่องใช้ไฟฟ้าชาร์ป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จุมพฏ คำสนอง. 2539. วรรณกรรม อำนาจ และความบ้า : บทวิเคราะห์ทางการเมือง ว่าด้วยเรื่องอำนาจกับวรรณกรรมของคุนซูวรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช และ นพพร ประชากุล. 2544. "โพสต์โมเดิร์น" [สัมภาษณ์]. คอลัมน์มองต่างมุม. นิตยสารสารคดี. 17:139
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2542. วาทกรรมการพัฒนา. กรุงเทพฯ. วิชา
- ดวงดาว เทียนสุวรรณ. 2541. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายสำหรับการบริโภคสื่อต่างๆ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปี 2541. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นภาพร หงษ์ทอง. 2547. อัตบุคคลในทัศนะของ ฌากส์ ลากอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาปรัชญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปัทมวรรณ เนตรพุกกณะ. 2539. การวิเคราะห์ที่อยู่อาศัยในเชิงเศรษฐกิจสังคมโดยการใช้สื่อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปวีตดา เฉลิมเผ่ากอนันต์กุล. 2544. เอกสารถอดความและเรียบเรียงจากบันทึกประกอบคำบรรยายของ Penelope Schoeffel และ Mary Klages. 18 กรกฎาคม.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. 2543. "บทวิพากษ์เศรษฐศาสตร์แห่งความมั่งคั่ง ความมั่งคั่งของเศรษฐศาสตร์ : เดินทางไกลไปสู่ postmodern economics" ใน เศรษฐศาสตร์การเมือง (เพื่อชุมชน) : วิกฤตรอบด้าน รัฐบาลอุจาด. ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ มีวรรณ. 2542. การสร้างและการบริโภคสัญลักษณ์ในปรากฏการณ์ชีวิต และการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. 2528. "มิเชล ฟูโก : ปัญญาชน ความจริง และอำนาจ" ใน วารสาร เศรษฐศาสตร์การเมือง. 5,1-2 (ตุลาคม 2528-มีนาคม 2529)
- มิเชล ฟูโก. 2547. ร่างกายใต้บังคับการ : ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสมัยใหม่. แปลจากภาษาฝรั่งเศส โดยทองกร โภคธรรม. บรรณาธิการและนำเสนอโดยนพพร ประชากุล. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์คบไฟ.
- วริยา นาคจรัสกร. 2542. การวิเคราะห์ภาพถ่ายบุคคลเชิงตรรกะการบริโภคของโบดริยาร์ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบูรณ์ ศิริประชัย. 2547. "เศรษฐศาสตร์สถาบันแบบใหม่ : แนวการวิเคราะห์ข้ามพ้นกระแสหลัก?". ใน วารสารเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์. 22,4
- สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์. 2530. "แบบทดลองเสนอแบบแผนการบริโภคเชิงสัญญาของสังคมไทยในปัจจุบัน" ใน รัฐศาสตร์สารฉบับพิเศษ:ปรัชญาและความคิด/คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ธเนศ วงศ์ยานนาวา บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป
- สุริชัย หวันแก้ว. 2546. กระบวนการกลายเป็นชายขอบ/Marginalization. คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
- ศุภชัย เจริญวงศ์. 2544. ถอดรหัสการพัฒนา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์เด็อนตุลา
- อภิญา เพ็ญฟูสกุล. 2546. อัตลักษณ์. คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา

ภาษาอังกฤษ

- Amariglio, Jack.1990. "Economics as a Postmodern Discourse". in Economics as Discourse : An Analysis of the Language of Economics. Edited by Warren J.Samuels. Kluwer Academic Publishers
- Amariglio, Jack and Ruccio, David F. 2001. "From unity to dispersion : The body in modern economic" in Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge
- Amariglio, Jack and Ruccio, David F 2002. "Modern economics : the case of the disappearing body" in Cambridge Journal of Economics. 26 : 81-103
- Arnsperger, Christian and Varoufakis, Yanis. 2005. What is Neoclassical Economics? The three axioms responsible for its theoretical oeuvre, practical irrelevance and thus, discursive.<http://www.uadphilecon.gr/UA/content/en/Article.aspx?office=1>

6&folder=472&article=551

- Audi, Robert. 2004. "Theoretical Rationality : Its Sources, Structure, and Scope" in The Oxford Handbook of Rationality. Edited by Alfred R. Mele and Pies Rawling. Oxford University Press
- Azariadis, C. 1981. "Self fulfilling prophecies". in Journal of Economic Theory. 25:380-96
- Backhouse, Roger E. 2002. "Economic models and reality : the role of informal scientific methods". in Fact and Fiction in Economics : Models,Realism and Social Construction. Edited by Uskali Maki. Cambridge University Press
- Baudrillard, Jean. 1999. The Consumer Society : Myths and Structures. London : Sage
- Bentham, Jeremy. 1988. Principle of Morals and Legislation. New York : Prometheus Book.
- Berstrom, Lars. 1980. "Some Remarks Concerning Rationality in Science" in Rationality in Science. Edited by Risto Hilpinen. Dordrecht
- Bhagwati, Jadish. 2004. In Defense of Globalization. Oxford University Press
- Blaug, Mark. 1980. The methodology of economics, or how economics explain. New York . Cambridge University press
- Blaug, Mark. 2002. "Ugly currents in modern economics". in Fact and Fiction in Economics : Models,Realism and Social Construction. Edited by Uskali Maki. Cambridge University Press
- Bourdieu. 1998. "The essence of neoliberalism". In Le Monde diplomatique. Translated by Jeremy J. Shapiro. <http://mondediplo.com/1998/12/08bourdieu>
- Brown, Doug. 1992. "Doing social economics in postmodern world.". in Review of Social Economy. 50 : 383-392
- Burczak, Theodore A. 1994. "The Postmodern Moderns of F.A. Hayek's Economics" in Economics and Philosophy. 10 : 31-58
- Brysk, Alison. 1995. "'Hearts and Minds": Bringing Symbolic Politics Back In" in Polity. 27 (4) : 559-585
- Charusheela, S. 2001. "Women's choices and the ethnocentrism/relativism dilemma" in Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge

- Coleman, William Oliver. 1995. Rationalism and Anti-Rationalism in the origins of Economics : The Philosophy Roots of 18th Century Economic Thought. Edward Elgar
- Cozzarin, Brian P. and Gilmour, Brad W. 1998. "A Methodological Evaluation of Empirical Demand Systems Research". in Canadian Journal of Agricultural Economics. 46 (3) : 297-316
- Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F. 2001. "Introduction" in Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge
- Davis, John B. 2001. "Agent identity in economics" in The Economic World View : Studies in the Ontology of Economics. Edited by Uskali Maki. Cambridge University press
- Diamond, P. 1982. "Aggregate demand management in search model". in Journal of Political Economy. 90 : 881-94
- Dow, Sheila C. 1991. "Are there any Signs of Postmodernism with Economics?". Methodus. (June) : 81-85
- Dow, Sheila C.1992. "Postmodernism and Economics". in Postmodern and the Social sciences. Edited by Joe Doherty , Elspeth Graham and Mo malek. MacMillan Academic and Professional Ltd.
- Dow, Sheila C. 2001. "Modernism and postmodernism : A dialectical analysis". in Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge
- Dow, Sheila C. 2002. Economic Methodology : an inquiry. Oxford University Press
- Dunn, L.F. 1978. "An Empirical Indifference Function for Income and Leisure". in The Review of Economics and Statistics. 60 : 533-540
- Dyer, Alan W. 1997. "Prelude to a theory of *homo absurdus* : variations on themes from Thorstein Veblen and Jean Baudrillard" in Cambridge Journal of Economics. 10 : 45-53
- Easthope, Antony. 2001. "Postmodernism and Critical and Culture Theory". in The Routledge Companion to Postmodernism. Edited by Stuart Sim. Routledge

- Elliot, Richard. 1997. "Existential consumption and irrational desire". in European Journal of Marketing. 31 : 285-296
- England, Paula. 1993. "The Separative Self : Androcentric Bias in Neoclassical Assumptions". in Beyond Economic Man : Feminist Theory and Economics. Edited by Marianne A.Ferber and Julie A.Nelson. The University of Chicago Press
- Feiner, Susan. 1999. "A Portrait of Homo Economicus as a Young Man" in The New Economic Criticism : Studies at the Intersection of Literature and Economics. Edited by M. Woodmansee and M. Osteen. London : Routledge
- Firat, A.Fuat ; Dholakia, Nikhilesh and Venkatesh, Alladi. 1993. "Marketing in a postmodern world". European Journal of Marketing. 29(1) : 40-56
- Foley, Duncan K. 2004. "The Strange History of the Economic Agent". In The New School Economic Review. 1(1) (Fall) : 129-150
- Frey, Bruno S. and Stutzer, Alois. 2002. Happiness and Economics : How the economy and institutions affect well-being. Princeton University Press
- Fusfeld, Daniel R.1992. "Rationality and Economics Behavior". Methodus. (December) : 63-68
- Giddens, Anthony. 2005. "Structuralism, Post-Structuralism and the Production of Culture". in Philosophy & Methodology of The Social Sciences : Volume IV Reinventing the Social Science. Edited by Mark J.Smith. Sage Publication
- Hargreaves Heap, Shaun. 1989. Rationality in Economics. New York. Basil Blackwell
- Hargreaves Heap, Shaun. 1993. "Post-Modernity and New Conception of Rationality in Economics" in The Economics of Rationality . edited by Bill Gerrard. Routledge
- Hargreaves Heap, Shaun . 2001. "Postmodernity, Rationality and Justice" in Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge
- Hargreaves Heap, Shaun and Varoufakis, Yanis. 2004. Game Theory : A Critical Text. 2nd edition. Routledge.
- Harman, Gilbert. 2004. "Practical Aspects of Theoretical Rationality" in The Oxford Handbook of Rationality. Edited by Alfred R. Mele and Pies Rawling. Oxford

University Press

- Heywood, Andrew. 2002. Politics. New York : Palgrave foundation
- Hollis, Martin. 1989. The Cunning of Reason. Cambridge University Press
- Hollis, Martin and Sugden, Robert. 1993. "Rationality in Action" in Mind. 102 : 1-35
- Hollis, Martin and Nell, Edward. 1975. Rational Economic Man : A Philosophical Critique of Neo-Classical Economics. Cambridge University Press
- Jacobi, Norton. 1990. "Metaphilosophy and Methodology in Economics" in Methodus. (December) : 23-34
- Jameson, Federic. 1991. Postmodernism or, Cutral logic of Late Capitalism. Verso Published
- Joyce, James. 2004. "Bayesianism" in The Oxford Handbook of Rationality. Edited by Alfred R. Mele and Pies Rawling. Oxford University Press
- Kahneman, Daniel. 2003. "Maps of Bounded Rationality : Psychology for Behavioral Economics" in American Economic Review. 93 (5) : 1449-1475
- Kant, Immanuel. 1992. Lecture on Logic. Cambridge edition of the works of Immanuel Kant, translated by J.Michael Young. Cambridge University Press
- Kayatekin, Serap A. and Ruccio, David F. 1998. "Global fragments : subjectivity and class politics in discourse of globalization" in Economy and Society. 27 (1) : 74-96
- Klamer, Arjo. 2001. "Late modernism and the loss of character in economics". in Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge
- Lagueux, Maurice. 2004. "The forgotten role of the rationality principle in economics" in Journal of Economic Methodology. 11(1) : 31-51
- Loomes, Graham and Sugden, Robert. 1982. "Regret Theory : An Alternative Theory of Rational Choice under Uncertainty" in The Economic Journal. 92 : 805-824
- Lyotard, Jean-Francois. 1993. The Postmodern Condition : A Repot on Knowledge. Translate by Geoff Bennington and Brian Massumi. Foreward by Fredric Jameson. University of Minesota Press. Minneapolis
- Mannion, Russell and Small, Neil. 1999. "Postmodern Health Economics" in Health Care Analysis. 7 : 255-272

- McCloskey, D.N. 1983. "The Rhetoric of Economics". Journal of Economic Literature.
21 : 481-517
- McFadden, Daniel. 1999. "Rationality for Economist?". in Journal of Risk and
Uncertainty. 19 : 73-105
- Mele, Alfred R. and Rawling Piers. 2004. "Introduction : Aspects of Rationality" in The
Oxford Handbook of Rationality. Edited by Alfred R. Mele and Pies Rawling.
Oxford University Press
- Metha, Judith. 2001. "A disorderly household –voicing the noise" in Postmodernism,
Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amarglio, Jack
and Ruccio, David F.;Routledge
- Miklitsch, Robert. 1996. "The Commodity-Body-Sign: Toward a General Economy of
"Commodity Fetishism"". in Cultural Critique. 33 : 5-40
- Miljkovic, Dragan. 2005. "Rational choice and irrational individuals of simply an irrational
theory : A critical review of the hypothesis of perfect rationality". In Journal of
Socio-Economics. 34 : 621-634
- Mirowski, Philip. 2001. "Refusing the gift" in in Postmodernism, Economics and
Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amarglio, Jack and Ruccio,
David F.;Routledge
- Mirowski, Philip and Cook, Pamela. 1990. "Walras' "Economics and Mechanics" :
Translation, Commentary, Context" in Economics as Discourse : An Analysis of
the Language of Economics. Edited by Warren J.Samuels. Kluwer Academic
Publishers
- Mullaninathan, Sendhil and Thaler, Richard. 2002. Behavioral Economics. MIT
Department of Economics Working Paper 00-27
- Mumby, K.Dennis and Putnam, L.Linda.1992. "The Politics of Emotional : A Feminist
Reading of Bounded Rationality" in Academy of Management Review. 17 :
465-86
- Nelson, Julie A. 1993. "The Study of Choice of the Study of Provisioning? Cender and
the Definition of Economics" in Beyond Economic Man : Feminist Theory and
Economics. Edited by Marianne A.Ferber and Julie A.Nelson. The University of

Chicago Press

- Nelson, Julie A. 2001. "Feminist economics : Objective, activist, and postmodern?" In Postmodernism, Economics and Knowledge. Edited by Cullenberg, Stephen ; Amariglio, Jack and Ruccio, David F.;Routledge
- Nicholson, Walter. 2002. Microeconomics : basic principle and extensions. South-Western
- Nooteboom, Bart. 1992. "A Postmodern Philosophy of Markets" in International Studies of Management. 22 : 53-76
- Nozick, Robert. 1993. The Nature of Rationality. New Jersey. Princeton University Press
- Pareto, Vilfredo. 1971. Manual of Political Economy. Translated by Ann S.Schwier. New York. Augustus M.Kelly publishers,
- Poster, Mark. 2001. Jean Baudrillard : Selected Writings. 2nd edition. Standford University Press
- Redman, Deborah A. 1993. Economics and the Philosophy of Science. New York. Oxford University Press
- Romare, Johanna. 2002. Problematising Economic Rationality – an analysis and problematisation of the concept of rationality within neo-classic economic theory. Master Thesis in Applied Ethics. Center for Applied Ethics. Linkoping University
- Rosenberg, Alex. 2001. "The metaphysics of microeconomics" in The Economic World View : Studies in the Ontology of Economics. Edited by Uskali Maki. Cambridge University Press
- Rossetti, Jane.1990. "Deconstructing Robert Lucas" in Economics as Discourse : An Analysis of the Language of Economics. Edited by Warren J.Samuels. Kluwer Academic Publishers
- Ruccio, David F.1991. "Postmodernism and Economics". Journal of Post Keynesian Economics. Summer. 13 : 495-510
- Ruccio, David F. and Amariglio, Jack. 2003. Postmodern Moments in Modern Economics. Princeton University Press
- Samuels, Warren J. 1993. "In (limited but affirmative) defence of nihilism" in Review of Political Economy. 5 : 236-244

- Samuelson, Paul A. 1947. Foundation of Economic Analysis. Cambridge Harvard University Press
- Sarup, Madan. 1993. An Introductory Guide to Post-Structuralism and Postmodernism. second edition. Harvester Wheatsheaf
- Screpanti, Ernesto and Zamagni, Stefano. 2005. An outline of history of economic thought. . 2nd edition. Translated by David Field and Lynn Kirby. Oxford University Press
- Sen, Amartya. 1973. "Behavior and the Concept of Preference" in Economica. 40 (159) : 241-259
- Sen, Amartya K. 1977. "Rational Fools : A Critique of the Behavioral Foundations of Economic Theory" in Philosophy and Public Affairs. 6 : 317-344
- Sim, Stuart. 2001. The Routledge Companion to Postmodernism. Routledge
- Sim, Stuart. 2001. "Postmodernism and Philosophy". in The Routledge Companion to Postmodernism. Edited by Stuart Sim. Routledge
- Simon, Herbert A. 1957. Administrative Behavior. 2nd edition. Macmillan Company
- Simon, Herbert A. 1978. "Rationality as Process and as Product of Thought" in American Economic Review. 68 : 1-16
- Simon, Herbert. 1993. "Altruism and Economics". In American Economic Review. 83 : 156 – 161
- Skosen, Mark. 2001. The Making of Modern Economics : the lives and idea of the great thinkers. New York. M.E. Sharp
- Snowdon, Brian ; Vane, Howard and Wynarczyk, Peter. 1994. A Modern Guide to Macroeconomics : An Introduction to Competing Schools of Thought. Edward Elger
- Sofianou, Evanthia. 1995. "Post-Modernism and the notion of rationality in economics" in Cambridge Journal of Economics. 19 : 373-398
- Sugden, Robert. 1991. "Rational Choice : A Survey of Contribution from Economics and Philosophy" in The Economic Journal. 101 : 751-785
- van Raaij, W. Fred. 1993. "Postmodern Consumption". in Journal of Economic Psychology. 14 : 541-563

- Varian, Hal R. 1992. Microeconomics Analysis. 3rd edition. W.W. Norton & Company, Inc
- Varian, Hal R. 1993. Intermediate Microeconomics. W.W. Norton & Company
- Veblen, Thorstein. 1899. "Conspicuous Consumption". in The Theory of the Leisure Class. New York and Toronto : New York American Library.
- Viskovatoff, Alex. 2001. "Rationality as optimal choice versus rationality as valid inference. In Journal of Economic Methodology. 8(2) : 313-337
- Watson, Nigel. 2001. "Postmodernism and Lifestyles". in The Routledge Companion to Postmodernism. Edited by Stuart Sim. Routledge
- Weirich, Paul. 2004. "Economic Rationality" in The Oxford Handbook of Rationality. Edited by Alfred R. Mele and Pies Rawling. Oxford University Press
- Weber, Max. 1978. Economy and Society. Edited by Guenther Roth and Claus Wittich. University of California press

ภาคผนวก

ดัชนีคำศัพท์

การคำนึงถึงผู้อื่น (altruism) – Herbert Simon มองว่ากระบวนการตัดสินใจเลือกของปัจเจกสามารถถูกกระทบผ่านช่องทางทางสังคม (social channels) ได้ อาจจะช่วยเพราะความไม่แน่นอนหรือความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ทำให้การตัดสินใจเลือกของปัจเจกชนจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงผู้อื่นด้วย

การแตกกระจาย/ความรู้ศูนย์กลางของอัตบุคคล (fragmented/decentered subject) – ลักษณะของอัตบุคคลในภาวะหลังสมัยใหม่มีแนวโน้มที่จะมีความแตกกระจายมากขึ้น กล่าวคือมีความหลากหลายของอัตลักษณ์ (identity) ซึ่งเกิดจากการที่แหล่งที่มาของตัวตน (sources of self) ได้เพิ่มขึ้นอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ตัวตนของเราที่คิดว่าเป็นหนึ่งเดียวนั้น แท้ที่จริงแล้วกลับกลายเป็นตัวตนที่ถูกทำให้ไร้ศูนย์กลาง (decentered) แตกกระจายเป็นเสี่ยง รวมทั้งยังสูญเสียความเป็นองค์ประธานไปอีกด้วย

การย้อนกลับมามองตัวเอง (self-reflexivity) – เป็นท่าทีของหลังสมัยใหม่ที่ต้องย้อนกลับมามองตัวเองเพื่อเป็นการตระหนักถึง ขอบเขตและข้อจำกัดของตน รู้เท่าทันว่างานของตนถูกสร้างขึ้นมาจากบนพื้นฐานความคิดแบบใด รวมไปถึงเปิดเผยให้เห็นถึงวาระซ่อนเร้น เช่น แฝงอยู่ในตัวประพันธ์กร (author) เช่น อัตลักษณ์และมิติด้านการเมือง เป็นต้น

การบริโภคเชิงสัญลักษณ์ (consumption of signs) – การบริโภคของปัจเจกไม่ได้ขึ้นอยู่กับมูลค่าการใช้หรืออรรถประโยชน์เท่านั้น เพราะในโลกหลังสมัยใหม่สินค้าเองนอกจากจะมีมูลค่าใช้สอยแล้วมันยังพ่วงความหมายทางสัญลักษณ์หรือ “สัญลักษณ์” มาด้วย ซึ่งสัญลักษณ์นี้จะเป็นตัวกำหนดขอบเขตในการบริโภคของปัจเจกชน หรืออีกนัยหนึ่งการบริโภคตั้งอยู่บน “มูลค่าสัญลักษณ์” (sign value) นั่นเอง

การให้ (gift) – เป็นกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือการแลกเปลี่ยนในตลาด (market exchange) ซึ่งแสดงออกถึงความกรุณา (generosity) การแบ่งปัน (sharing) ฯลฯ อย่างไรก็ตามในมุมมองของหลังโครงสร้างนิยม การให้ยังรวมไปถึงพฤติกรรมทางการเมืองและสังคมด้วย เช่น ความก้าวร้าว (aggressive) หรือ ความรุนแรง (violent) เป็นต้น

การอุทิศตน (commitment) – เป็นมุมมองของ Amartya Sen ที่ใช้พิจารณาการเลือกของปัจเจกชนว่าบางครั้งมันไม่จำเป็นต้องอยู่ในกรอบการหาค่าสูงสุดเสมอไป โดยอาจจะเลือกผลลัพธ์ที่ต่ำกว่าเพื่อคนอื่นก็ได้

ความตายขององค์ประธาน (the death of subject) – เป็นมุมมองนักคิดในสกุลโครงสร้างนิยม/หลังโครงสร้างนิยม ที่มองมนุษย์ว่าเป็นเพียง “ร่างทรง” ที่ถูกครอบงำโดยภาษาหรือโครงสร้างเฉพาะชุดหนึ่ง (unconscious subject) ซึ่งผิดแผกจากการมองมนุษย์ว่าเป็น “ปัจเจกชน” (individual) ที่มีความอิสระและสามารถกระทำ หรือตัดสินใจอย่างมีเหตุผลด้วยตัวเองได้ (conscious subject) กล่าวคือความเป็นประธานในตัวของมนุษย์ได้ตายไปแล้วนั่นเอง

ความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ (economic rationality) – เป็นสมมติฐานหลักในการสร้างทฤษฎีหรือแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ โดยมองปัจเจกชนในฐานะที่เป็นผู้มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลมุ่งแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนเอง กล่าวคือมองปัจเจกชนที่มีพฤติกรรมนี้ว่าเป็น “สัตว์เศรษฐกิจ” (homo economicus)

เครื่องจักรที่มีระบบการรับรู้ (cognitive machine) – bounded rationality ในมุมมองของทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (modern organization theory) ได้พิจารณาปัจเจกชนเปรียบเสมือนเป็นเครื่องจักร แต่เป็นเครื่องจักรที่มีระบบการรับรู้ โดยที่มีมิติทางด้านอารมณ์ (emotional) และกายภาพ (physical) ถูกทำให้กลายเป็นชายขอบ

ตรรกแห่งความแตกต่าง (logic of different) – เป็นมุมมองการบริโภคที่ตั้งอยู่บนการแสวงหาความแตกต่างทางด้านความหมายทางสังคม (social meaning) โดยมองเรื่องประโยชน์ใช้สอยหรืออรรถประโยชน์ของสินค้านั้นเป็นเรื่องรองลงไป

ผู้กระทำการ (agency) – เป็นลักษณะของอัตบุคคลในแบบสมัยใหม่ (modern subject) ที่มองว่าปัจเจกชนเป็นผู้มีสติ (conscious) มีเหตุผล (rational) และสามารถกระทำการใดๆได้อย่างอิสระเสรี มนุษย์มีลักษณะเป็นผู้กำหนดสิ่งต่างๆ มากกว่าจะโดนกำหนดโดยปัจจัยอื่น

ผู้บริโภค (prosumer) – มีความหมายด้วยกันสองนัยยะด้วยกัน โดยอันแรกแสดงถึงภาวะที่ผู้บริโภคได้ถูกแปรเปลี่ยนตัวเองให้กลายเป็นหนึ่งในกระบวนการผลิตของสินค้า และอันที่สองคือการที่ผู้บริโภคได้ผลิต "สัญญา" ออกมาผ่านกระบวนการบริโภคของตน

ภาวะการผลิตล้นเกิน (overproduction) – Jean Baudrillard มองว่าปัญหาสำหรับโลกทุนนิยมปัจจุบันไม่ได้อยู่ที่การทำกำไรสูงสุด หากแต่เป็นเรื่องของผลิตภาพที่ไร้ขอบเขตจำกัด (unlimited productivity) อันเกิดจากความก้าวหน้าของพลังการผลิต (productive force) และความต้องการที่จะกำจัด (dispose) ผลผลิตนั้นออกไปต่างหาก ดังนั้นตัวระบบทุนเองจึงจำเป็นที่จะต้องปลุกปั่นความต้องการให้แก่เราเพื่อจำกัดสินค้าที่ล้นเหลือนั้นออกไปเสีย

ระบบการรับรู้ (cognitive system) – bounded rationality มองว่ากระบวนการตัดสินใจของปัจเจกชนนั้นไม่ได้มีลักษณะที่ไปในทิศทางเดียว (one way flow) ดังที่เศรษฐศาสตร์กระแสหลักพิจารณา หากแต่มีความซับซ้อนขึ้นอยู่กับระบบการรับรู้ที่เต็มไปด้วยอิทธิพลจากกระบวนการทางจิตวิทยาต่างๆ

ร่างนามธรรม (abstract body) – เศรษฐศาสตร์ได้ตั้งต้นการวิเคราะห์โดยลดรูปหน่วยเศรษฐกิจ (economic agent) ให้แสดงออกผ่านแบบแผนความพอใจที่อยู่ภายใต้ नियามทางคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นการประกันการหาค่าสูงสุด/ต่ำสุด อันเป็นกรอบการวิเคราะห์หลักของเศรษฐศาสตร์

เรื่องเล่าเล็กๆ (little narrative) – เป็นยุทธวิธีของ Jean - François Lyotard ที่ปฏิมุงปฏิเสธอภิถำนานหรือเรื่องเล่าหลัก และหันกลับมาสนใจต่อ "เรื่องเล่าเล็กๆ" หรือ "วาทกรรมเล็กๆ" ที่ก่อตัวขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมายบางอย่าง โดยปฏิเสธองค์ความรู้ที่มีความเบ็ดเสร็จ เน้นสร้างความรู้ในแบบของกลุ่มตนเองขึ้นมา ซึ่งเป็นความรู้ที่เป็นแบบเฉพาะที่ เฉพาะถิ่น เฉพาะกาล ไม่ใช่ความรู้/ความจริงที่อยู่เหนือกาลเวลา

ลักษณะความผูกพันทางอารมณ์ (bounded emotionality) – หลักการที่เป็นขั้วตรงข้าม คัดจ้งกับ bounded rationality ซึ่งถูกนำเสนอโดย Mumby and Putnam (1992) โดยมโนทัศน์ดังกล่าวเน้นการมองไปที่องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ต่างๆ ที่ผูกพันอยู่กับปัจเจกชน เช่น ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ความเป็นชุมชน การสนับสนุนค้ำจุน และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ฯลฯ

ลักษณะความมีเหตุผล (rationality) – ปรัชญาสมัยใหม่ที่มุ่งสำรวจความมีเหตุผลในแง่มุมต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนด้วยกัน ได้แก่แนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical) และแนวคิดเชิงปฏิบัติ (practical)

ลักษณะความมีเหตุผลเชิงกระบวนการ (procedural rationality) – เป็นมุมมองที่มุ่งพิจารณากระบวนการเลือกของปัจเจกชนเป็นสำคัญ นั้นเพราะลักษณะความมีเหตุผลของปัจเจกชนนั้นมีขอบเขตจำกัด (bounded rationality) อีกทั้งโลกความเป็นจริงยังเต็มไปด้วยความแน่นอนทำให้ปัจเจกชนไม่สามารถคำนวณหาผลลัพธ์ที่เป็นค่าสูงสุดในทุกสถานการณ์ได้

ลักษณะความมีเหตุผลเชิงทฤษฎี (theoretical rationality) - คือการพิจารณาว่าความเชื่อใด ความคิดใด การรับรู้/เรียนรู้เช่นใด ที่ถือว่าเป็นสิ่งมีเหตุผลเชื่อถือได้ รวมไปถึงการมองไปที่ระดับความมีเหตุผล (degree of rationality) ของสิ่งต่างๆ ด้วย

ลักษณะความมีเหตุผลแบบกลไก (instrumental rationality) – เป็นหนึ่งในลักษณะความมีเหตุผลภาคปฏิบัติ (practical rationality) ที่มองปัจเจกชนว่าจะประพฤติอย่างมีเหตุผล (rational) ตามแบบแผนความพอใจ (preference) ของตน เพื่อสนองความพอใจสูงสุด เราสามารถเรียกมุมมองเชิงพฤติกรรมแบบนี้ได้ว่า means – end rationality ที่ความมีเหตุผลอยู่ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสู่จุดหมาย ซึ่งเศรษฐศาสตร์ตีความลักษณะพฤติกรรมของหน่วยเศรษฐกิจสอดคล้องกับลักษณะดังกล่าว

ลักษณะความมีเหตุผลแบบมีขอบเขต (bounded rationality) – เป็นมโนทัศน์ที่ได้พัฒนาขึ้นมาใหม่ของสมมติฐานความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ โดยนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล Herbert Simon ซึ่งมโนทัศน์ดังกล่าวมองว่าลักษณะความมีเหตุผลของปัจเจกชนนั้นเป็นสิ่งที่มีความมีขอบเขต ดังนั้นการตัดสินใจเลือกของปัจเจกชนจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในที่เป็นด้านจิตวิทยา หรือปัจจัยภายนอกที่เป็นกรอบใหญ่ๆ เช่นสังคม สถาบัน เป็นต้น

ลักษณะความมีเหตุผลภาคปฏิบัติ (practical rationality) - คือการพิจารณาถึงพฤติกรรมต่างๆ ของปัจเจกชน ทั้งในแง่แรงจูงใจ (motivation) ในกระทำ (actions) เพื่อให้เราสามารถแสวงหาถึงลักษณะการกระทำที่มีเหตุผลเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นและแรงปรารถนาต่างๆ

วาทกรรม (discourses) – เป็นการมองว่าความรู้และความจริงที่ถูกสร้างขึ้นมา และเมื่อมันเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ดังนั้นมันจะเป็นจริงหรือไม่คงไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญก็คือชุดความรู้ ความจริงนั้นมันจะไปสัมพันธ์กับ “ปฏิบัติการเชิงอำนาจ” (discursive practice) อย่างไร

วิธีการรื้อสร้าง (deconstruction) – ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกโดยนักปรัชญาฝรั่งเศส Jacques Derrida เป็นวิธีการของนักคิดหลังโครงสร้างนิยม/หลังสมัยใหม่ ที่พยายามสาธิตให้เห็นถึงความไม่เป็นหนึ่งเดียวของตัวบท (text) มากกว่าที่จะมุ่งหาความหมายที่แท้จริง ซึ่งการสาธิตดังกล่าวไม่ได้ต้องการมุ่งจะจัดระเบียบสิ่งต่างๆใหม่ หากแต่ต้องการให้ตัวบทเปิดกว้างต่อสิ่งที่ไม่ได้ (หรือไม่อยาก) นำเสนอออกมา

เศรษฐศาสตร์ (economics) – ณ ที่นี้คำว่าเศรษฐศาสตร์ที่กล่าวอ้างถึงส่วนมากจะสื่อความหมายถึง “เศรษฐศาสตร์กระแสหลัก” (mainstream economics) อย่างไรก็ตามการสื่อความหมายของคำนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับบริบทของส่วนนั้นๆ

สัจพจน์หลัก (meta-axioms) – เป็นระเบียบวิธีหลักในการก่อร่างขึ้นของเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก อันประกอบด้วยระเบียบวิธีแบบปัจเจกนิยม (methodological individualism) ระเบียบวิธีแบบกลไกนิยม/เหตุผลนิยม (methodological instrumentalism/rationalism) และระเบียบวิธีดุลยภาพ (methodological equilibria)

สัญญะ (sign) - สำหรับ Saussure แล้วภาษาได้ถูกสร้างขึ้นมาจากเครื่องหมายต่างๆ (signs) ซึ่งเครื่องหมายหรือสัญญะนั้นมันจะประกอบไปด้วยสองส่วนก็คือ ตัวหมาย (signifier ; word) และตัวหมายถึง (signified ; concept) ซึ่งถูกนำมารวมกันและใช้ในการสื่อความหมาย ซึ่งในโลกหลังสมัยใหม่จากมุมมองของ Baudrillard แล้วสินค้าได้กลายเป็น “สัญญะ” ในทัศนะของ Saussure เพราะว่ามันนอกจากตัวมูลค่าในการใช้ (use value) สินค้ายังมีมูลค่าสัญญะ (sign value) ที่ทำหน้าที่ในการสื่อความหมายออกมาได้ด้วย

หลังสมัยใหม่ (postmodern) – มโนทัศน์ของคำนี้ค่อนข้างยากที่จะนิยาม แต่ถ้าจะมองในเชิงปรัชญาแล้วหลังสมัยใหม่ก็คือเรื่องราวที่เกี่ยวกับความสงสัย”(scepticism) ต่อความเป็นสมัยใหม่ (modern) ซึ่งค่อนข้างจะเอาใจใส่ต่อความไม่มั่นคงต่อทฤษฎีต่างๆ (รวมถึงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์) ที่ต่างก็พยายามอวดอ้างความเป็นจริง (truth)

หลังสมัยใหม่ในฐานะที่เป็น 'ตัวแกว่งห้วงความคิด' (postmodern 'moments') - เป็นการตีความโดยมองว่าแท้ที่จริงแล้วความเป็นหลังสมัยใหม่เป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ในความเป็นสมัยใหม่นั้นเอง โดย 'การแกว่งห้วงความคิด' นั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากความไม่สมบูรณ์ในตัวแนวคิดสมัยใหม่ เพราะว่ามันมีการลดทอนเป็นฐานอยู่ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะปฏิเสธตัวเองอยู่ อีกทั้งการตีความในลักษณะดังกล่าวเป็นเหมือนกับการแสวงหาทางสายกลางให้กับความเป็นสมัยใหม่ที่แข็งขึ้น กับความเป็นสูญนิยม (nihilism) แบบสุดขีดของหลังสมัยใหม่

อัตบุคคล (subject) - ในงานชิ้นนี้มุ่งพิจารณาอัตบุคคลในสองลักษณะคือ อัตบุคคลแบบสมัยใหม่และอัตบุคคลแบบหลังสมัยใหม่ (modern/postmodern subject) โดยอันแรกเป็นมุมมองที่ให้อภิสิทธิ์และความเป็นศูนย์กลางแก่ปัจเจก โดยมองว่าปัจเจกชนมีสติ มีเหตุผลและมีความเป็นนายของตัวเองในการกระทำสิ่งต่างๆ (agency) แต่ในส่วนหลังมองว่าตัวตนของเรานั้นมันไม่ได้มีความหมจดจ่ หรือเป็นหนึ่งเดียวตามที่แนวคิดแบบสมัยใหม่ หากแต่ตัวตนของเราเป็นสิ่งที่แตกกระจายเป็นเศษเสี้ยว เป็นส่วนๆ อัตลักษณ์ของตัวตนเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ อีกทั้งยังมองปัจเจกเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดมากกว่าที่จะเป็นผู้กำหนดทิศทางของสิ่งต่างๆ

อภิด้านาน (grand narrative) - เป็นคำที่ Jean - François Lyotard ใช้เรียกขานองค์ความรู้ในแบบสมัยใหม่ที่พยายามอ้างถึงความรู้ ความจริงอันเป็นสากล (universal knowledge/truth) รวมไปถึงเสนอจุดมุ่งหมายปลายทางของมวลมนุษยชาติ แต่แท้ที่จริงแล้วสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่การแสวงหาความจริงหรือสัจจะ หากแต่เป็นเพียงวาทกรรมเชิงอุดมการณ์ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการสถาปนาและยึดโยงสังคมเอาไว้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายนรชิต จิรสังขธรรม เกิดเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2525 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสตรีวิทยา 2 และได้เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) จนสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเศรษฐศาสตรบัณฑิต จากภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2547